NUMMER 2 | ZOMER 2024

Verbondenheid en ontmoeting

DE STROOM

Mijn lied

'Ik weet dat een klein gebaar al veel kan betekenen'

Nieuwe vormen van ontmoeten

'Iedereen is welkom!'

Expositie

Door de ogen van Zandstra

APOSTOLISCH GENOOTSCHAP

In het kort

Tabitha van Krimpen (1998) doet promotie-onderzoek aan de Vrije Universiteit (Bedrijfskunde) en Protestantse Theologische Universiteit in Amsterdam naar 'moreel leiderschap en roeping'. In 2021/2022 was ze de Jonge Theoloog des Vaderlands. In juni 2022 verscheen haar boek *Bottom-up kerk: zijn waar de twintigers zijn* (2e druk) bij uitgeverij KokBoekencentrum.

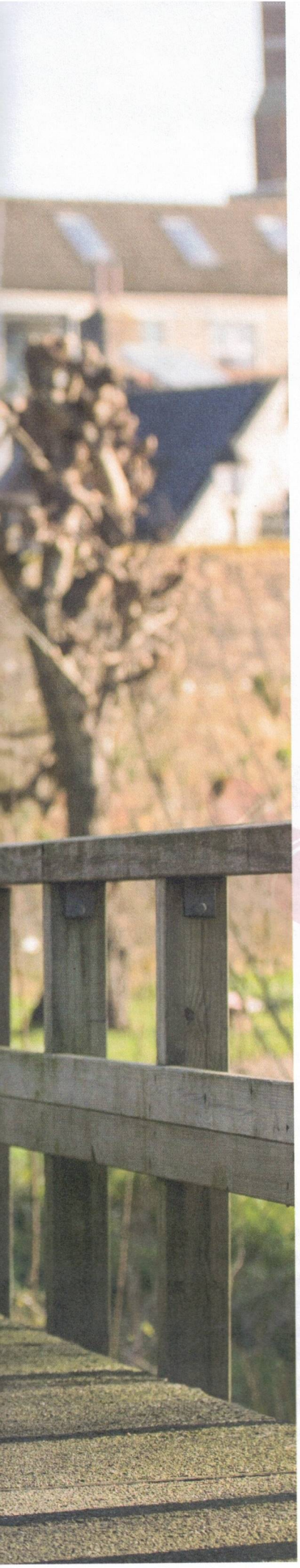

Zijn waar de twintigers zijn

‘Je zult als kerk in **hun leefwereld** moeten stappen’

Tabitha van Krimpen *(26) is theoloog en bedrijfskundige. Ze schreef een boek over haar generatiegenoten, die massaal wegblijven uit de kerk:* Bottom-up kerk: zijn waar de twintigers zijn. *Wat kan er anders? Rob Groen, zelf vader van drie kinderen in deze leeftijdsfase, ging met haar in gesprek.*

Onze drie kinderen zijn twintigers. Twee van hen zijn lid van het Apostolisch Genootschap. Zij identificeren zich van harte met ons gedachtegoed, komen op hoogtijdagen naar het gebouw en doen geregeld actief mee aan activiteiten, zoals een gespreksgroep en de wijdingsavond. Maar in de eredienst op zondag zul je ze niet gauw aantreffen.

Festival en sportschool

Voor Tabitha is dat heel herkenbaar. "De huidige jongeren groeien op in een beeldcultuur. In een zondagse dienst ligt de nadruk vaak op het gesproken woord en kan de drempel voor hen te hoog zijn. Ze zijn op zoek naar betekenisvolle ervaringen die het leven verrijken. Dat is tenminste mijn conclusie op basis van veel gesprekken met twintigers die ik voor het tijdschrift Volzin voerde. Onder het motto 'Tabitha on tour' sprak ik de twintigers op plaatsen waar zij wél komen, zoals een festival of een sportschool. Wat jullie als genootschap doen met lederal en het online platform Zin in opvoeding zijn ook mooie voorbeelden van initiatieven waarbij de leefwereld van twintigers en dertigers als uitgangspunt wordt genomen."

> **'Durf je verrast te worden door wat je nog niet kent?'**

Vrijheid om te kiezen

De ervaring van Tabitha is dat er sprake is van een duidelijke kloof tussen twintigers en eerdere generaties. "De afgelopen vijftig jaar is er enorm veel veranderd in de samenleving, kijkend naar de technologische ontwikkelingen. Ik merk dat veel twintigers zich grote zorgen maken over het klimaat en de wooncrisis, ze kampen met stress en prestatiedruk en willen zich inzetten voor gelijkwaardigheid en diversiteit. Het is voor hen vanzelfsprekend om zich via de sociale media in veel netwerken tegelijk te bewegen en de keuzemogelijkheden zijn talloos. Met de door hen gemaakte keuzes willen zij vervolgens een verschil maken, ertoe doen, impact hebben. Én hun eigen koers uitstippelen – de gevolgen, of die nu goed of niet goed uitpakken, heb je dan ook aan jezelf te danken.
Die leefwereld van twintigers gaat niet altijd goed samen met een kerk of geloofsgemeenschap, waarin vaak weinig ruimte is voor hun denkwijze, vragen en behoeften. Ze zoeken naar eerlijke en kwetsbare gesprekken, waarin ook thema's als seksualiteit, omgaan met geld en vriendschappen aan bod komen. De boodschap van mijn boek is dan ook dat de kerk en de geloofsgemeenschap niet langer focussen op: hoe kunnen wij meer mensen betrekken bij wat we doen? Maar wél op de vraag: hoe kunnen wij aanwezig zijn op de plekken waar de mensen zijn?"

Abonnement

Om in contact te komen met twintigers kun je gebruikmaken van sociale media en met een aansprekende website kun je hen uitnodigen om aan activiteiten mee te doen. "En het gebouw zou je kunnen gebruiken voor laagdrempelige en klantvriendelijke programma's waar cultuur, zingeving en samenleving worden verbonden, zoals bij The School of Life, Holy Hub en andere pioniersplekken. En waarom zou je niet een abonnement op de gemeenschap aanbieden, zoals je ook een abonnement op de sportschool hebt, ingericht naar je eigen voorkeuren?", vindt Tabitha. "In de protestantse Veenkerk in Amersfoort hebben ze dit al ingevoerd."
In de titel van haar boek gebruikt ze het woord 'bottom-up'. Is dit om aan te duiden dat we het perspectief moeten keren? Tabitha: "Een bottom-up kerk of geloofsgemeenschap begint van onderop, vanuit de basis, vanuit de mensen zelf. Naar hen wordt goed geluisterd en zij hebben ook de bevoegdheid om zelf beslissingen te

‘Een abonnement op de gemeenschap … Waarom niet?’

nemen omtrent de toekomst. Ruimte voor projectmatig werken, voor experimenten en nieuwe vormen is daarbij belangrijk. Bij een bottom-up kerk heeft de gemeenschap een grote mate van autonomie. De lokale context is leidend, beslissingen worden zo veel mogelijk lokaal, in de gemeenschap zelf, genomen en zo min mogelijk door een landelijk bestuur.”

Van wieg tot graf

Als de kerk en religieuze gemeenschappen verdwijnen, kan dat zeker voor ouderen heel pijnlijk zijn. Tabitha: “Ze hebben veel levensmomenten gedeeld in de gemeenschap en gingen ervan uit dat hun gemeenschap altijd aanwezig was, van wieg tot graf. Het gevoel dat zo’n plek verdwijnt kan een rouwproces tot gevolg hebben – dat is goed en belangrijk, maar kan wel in de weg staan van vooruitkijken en buiten de comfortzone treden. Twintigers snappen ook het belang van vaste plaatsen om ervaringen te delen en naar elkaar om te zien. Plekken voor ontmoeting en bezinning zoeken zij bijvoorbeeld in offline-cafés en tijdens kloosterweekenden.”
Ouderen en jongeren kunnen veel voor elkaar betekenen bij het vinden van nieuwe wegen, vertelt Tabitha. “Jongeren kunnen van ouderen levenswijsheid meekrijgen en leren om geduldig, vasthoudend en trouw te zijn. Veel jongeren zoeken voorbeeldfiguren, gidsen en mentoren in het leven. Maar ouderen kunnen ook veel leren van jongeren. Jongeren kunnen met hun vragen en nieuwsgierigheid ouderen een spiegel voorhouden en hen aan het denken zetten. Ze willen weten welk verschil het maakt in het dagelijkse leven, wanneer zij deel zouden uitmaken van een geloofsgemeenschap.”

Vertrouwen in de komende generatie

“Wat mij zo dierbaar is in de kerk en wat ik het liefste zou willen bewaren, is ‘het andere perspectief’. Dat het niet om mij en mijn prestaties gaat, dat het goed is zoals ik ben. Ik zie weleens op sportscholen hoe jonge tieners al bezig zijn met hoe zij de mooiste versie van zichzelf kunnen worden. Maar is er dan ook een plek voor het onvolmaakte, het kwetsbare? Een plek van troost om verlies en teleurstelling te kunnen delen en te leren daarmee om te gaan? Wil je als geloofsgemeenschap meer ruimte geven aan jonge mensen, dan zul je moeten veranderen. Veranderingen die gericht zijn op de toekomst zijn niet altijd leuk en brengen in eerste instantie chaos met zich mee – en die is onvermijdelijk om bij de kern te komen. Oude wegen worden afgesloten en de nieuwe zijn nog niet gevonden. Dat werpt de vraag op of je vertrouwen hebt in de komende generaties. Durf je open te staan om verrast te worden door wat zich aandient en wat je nog niet kent? Durf je met open armen en lege handen te staan?”

Het gesprek met Tabitha zet mij aan het denken. In de twintigers van nu, dus ook in onze drie kinderen, komt een nieuwe culturele werkelijkheid naar voren. Die is meer dan vroeger gericht op zingeving en op de vrijheid om eigen keuzes te kunnen maken. Dat zij niet of nauwelijks op zondag naar de dienst komen, geeft reden om eens anders naar hen te kijken. Misschien zijn juist zij het die ons leren hoe plaatsen voor religieus-humanistische zingeving er in de toekomst uit kunnen zien.

TEKST ROB GROEN FOTOGRAFIE MILOU OOMENS